

Kupujte obrambne bonde!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte obrambne bonde!

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), JULY 24, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 172

RUŠIJSKI TANKI RAZBIJAJO PO RUSKI OBRAMBI ROSTOVA

Rusi odbijajo krvave napade na stalingradske fronte. — Pred Voronežem gazijo Rusi preko trupel ubitih Nemcev in Rumuncev.

PRED VORONEŽEM IZVAJAJO RUSI ČUDEŽE OBRAMBE

MOSKVA, petek, 24. julija — Rusko poveljstvo poroča, da se ruska armada na nekem od obrambnih črt pred Rostovom umaknila nazaj pred silami nemške mehanizirane vojske, in sicer nato, ko je prejela sedem silnih nemških napadov.

Dalje so ruske čete, ki branijo proti Stalingradu, odločno odbijale nemške napade, ki so se vršili pri Novočerkasku, 20 kilometrov severozapadno od Rostova.

Strašni prizori pri Voronežu

Rusi naznanjajo, da mečejo Nemci v bitke okoli Voroneža svoje rezerve in da si z vsemi silami prizadevajo, zopet pridobiti te izgubljene pozicije. Ruska poročila s tega odseka naznanjajo, da je boljše okoli Voroneža tako na gosto in debelo pokrito z nemškimi in rumunskimi mrtvci, da morajo Rusi v svojem napredovanju gaziti preko njihovih trupel.

Voronež utegne postati po svoji hrabri obrambi izhodišče velikega ruskega protinapada na milijon mož močno nemško armado.

Umik izvršen v vzornem redu

Iz vseh poročil je razvidno, da je bil ruski umik izvršen v vzornem redu in za ogromno ceno nemških žrtev, kajti celo nemška poročila molče o fantastičnih zajetih mas ruskega vojaštva.

VAŽEN GOVOR DRŽAVNEGA TAJNIKA CORDELLA HULLA V WASHINGTONU

Državni tajnik je posvaril nevtralne države pred njihovo nevtralnostjo, ki je v očigled položaja — absurdna in samomorilna. — Vojni mir se bo vzdržal tudi s silo, če bo treba.

WASHINGTON, 23. julija. — Državni tajnik Cordell Hull v svojem važnem govoru, ki je bil oddan preko vsega radio-omrežja, objavil nekatera načrta za boljši vojni mir, v številni ustanovitve mednarodne ustanove, ki bo skrbelo, da se bo "s silo vzdržal mir, ako to potrebno", in "uravnavo svetovne oborožitve."

osvojevalcev tako v Evropi kakor v Aziji. Hitler in njegovi japonski pajdaši so dali po svojih besedah in dejanjih razumeti, da je svrha Japoncev nadvlada nad polovico sveta, dočim hoče Hitler najprej zavojevati Evropo, nato se polastiti angleškega otočja, zatem pa potom kontrole angleške mornarice zagospodovati na sedmerih morjih sveta.

PLAZ UBIL SEDEM OSEB

OAKWOOD, Va., 22. julija. — Danes odkopavajo z železniškimi parnimi lopatami izpod prsti in rudniškega kamenja do majhno gorsko vasico, ki jo je zasul plaz ter odnesel štiri hiše izmed tridesetih v po poplavih naraslo reko.

Nov grob

Po dolgi in mučni bolezni je v četrtek popoldne preminil dobro poznani pionir newburške naselbine Frank Gliha, p. d. Hočevarjev, v starosti 67 let. Ranjki je bil doma iz vasi Biče, fara sv. Vid pri Stični, odkoder je prišel pred 47 leti. Bil je član društva sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J., društva Mir št. 10 S. D. Z. in društva sv. Imena. Poleg žalujoče soproge Marije, rojene Turk, zapuščala sinove: Franka, Johna, Louisa in hčer Mary, poročena Champa, v starem kraju pa hčer Ano in sestro Rose Zupančič. Tu zapuščala tudi vnuke in pravnukne ter v Forest City, Pa. brata Louisa. Pogreb pokojnika se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 8:30 uri iz hiše žalosti, 3546 E. 81 St., pod vodstvom Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda. Boji pokojniku ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

varilo nevtralnimi državami. Istočasno je posvaril še maloštevne nevtralne narode, češ, da je "njihova nevtralnost absurdna in samomorilna" v očih svetovnega konflikta ter je izrazil "vse narode, ki cenijo demokracijo in svobodo," v boj dosegajo te dobrine.

želostni zavezniških narodov. Hull je izjavil, da bodo morali zavezniški narodi narediti vojni mir v Evropi ter hkratskrbeti za prehrano evropskega ljudstva.

po pozivu na nevtralne narode, ki gredo v boj za samoobrambo in samoohranitev, je državni tajnik pribral, da to ni navadna vojna, temveč vojna krutih diktatorjev, ki hočejo zaslužiti to željo kakor tudi dežele vsega talaga sveta.

arodi, ki so nevredni svobode. "Za ljudi in narode ni nobenega bolj gotovega in nedvomnega načina, da pokažejo, da so vredni svobode, kot to, da se v boj podvržejo krutemu vojevalcu, ker s tem ovirajo vojni mir, ki se bore proti uničenju in rušiteljem svobode," je rekel Hull.

es svet je v veliki nevarnosti. "Nevarnost preži vse okoli nas," je nadaljeval državni tajnik. "Miroljubne države, ki niso nikomer ničesar storile, so pri tej drugi za drugo pod peto

Izkrcanje Japoncev na Papuanskem polotoku

V Egiptu pa napadajo Angleži Nemce in Italijane na vsej 40 milj dolgi fronti.

Na sliki je nemški maršal Rommel, stoječ na nekem tanku, odkoder poveljuje svojim četam v Egiptu.

Glavni stan generala MacArthurja, 23. julija. — Med silnim bombardiranjem in obstreljevanjem od strani zavezniških bombnikov so se japonske čete izkrcale v bližini Bune, na severnem delu obali Papuanskega polotoka, 150 milj od svoje baze v Salamau.

Zavezniški bombniki so bili edini, ki so ovirali Japonce pri njihovem izkrcavanju, ker nimajo zavezniški v teh okrajih nobenega vojaštva. Bombe zavezniških letal so pogreznile en japonski transportni parnik in eno barko.

KAIRO, Egipt, 22. junija. — Pod zaščito zavezniških bombnikov in bojnih letal, ki izvajajo absolutno kontrolo ozračja, so napadli Angleži Nemce in Italijane na vsej 40 milj dolgi fronti v Egiptu. Dočim se še ne ve za izid te bitke, pa Angleži poročajo, da njihove čete zadovoljivo napredujejo.

Vrhunov žaloigre

Da bo mera nesreče polna, je večeraj zjutraj umrl še Anton Mervar ml., sin ponesrečenih zakoncev Mervar, o katerih smrti smo v sredo poročali. Mladi Mervar je bil bolehen in vest o smrti staršev ga je strla. Več o njegovi smrti bomo poročali jutri.

Trupla ponesrečencev bodo pripeljana nocoj

Mr. Anthony J. Grđina je sporočil po telefonu večeraj sledeče: "Danes sva dospela sem v Miltonvale. Trupla so v dobrem stahju. Danes zvečer se vračava nazaj, seboj vzevata tudi njihov avtomobil. Dospeva enkrat jutri večer v Cleveland." Jutri bomo objavili poročilo Mrs. Spehek, ki opisuje, kako se je pripetila ta obžalovanja vredna nesreča.

Prvorojenček

Danes zjutraj so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. John Plut, ml., 1113 East 67th St., in pustile v spomin krepkega sinčka, prvorojenčka. Materino deklško ime je bilo Frances Franc. S tem sta Mr. in Mrs. Pđut, E. 72nd St. in Mr. Franc, E. 67 St. prvič postali stari oče in stara mati. Čestitamo!

Izvirne vesti iz Slovenije

V Mariboru so Nemci dali podreti cerkev slovenskih šolskih sester. V Ljubljano so prispele govornice, da Nemci podirajo tudi znano franciškansko baziliko Matere Milosti v Mariboru. Do časa, ko odhaja to poročilo na pot, se ni moglo dognati, če je to resnica.

Nemška osveta za nasilno smrt jeseniškega župana Luckmanna je bila grozna. Ustrelili so 50 slovenskih talcev, češ, da so kot pripadniki ubežnikov slovenske osvobodilne fronte sokrivi Luckmannovega umora. Malo pozneje so poleg tega nasilno izselili še nadaljnjih 50 slovenskih družin. Kakor znano, je bilo mnogo Jeseničanov nasilno izseljenih že kmalu po zasedbi lanskega leta. Kam so morali iti tu omenjene družine, poročilo ne pove.

Dne 13. junija letos je padlo v Ljubljani 15 žrtev pod puškami Italijanov. Umrli so kot talci radi tega, ker so malo dni pred gerilci napadli neki italijanski lokal v Ljubljani, pri čemer je ena oseba izgubila življenje, druga pa bila ranjena. Toda maščevanje je zopet zadelo same nedolžne ljudi, kakor se tolikokrat dogaja. Tragično je zlasti to, da je bilo med 15 ustreljenimi talci osem deklet, študentk na ljubljanski univerzi. Skoraj vsak dan pokajo puške in padajo nedolžne žrtve. Med mnogimi drugimi talci je padel pod italijansko puško tudi dr. Aleš Stanovnik, odvetnik, doma iz Horjula.

Po verodostojnih poročilih od 7. maja t. l. je bilo v bližini Ljubljane ubitih 30 italijanskih oficirjev in en polkovnik. V znak maščevanja je izgubilo življenje 19 mladeničev in pričakuje se tudi drugih represalij. Pravijo, da bo ustreljenih še 400 oseb. Posiljevanja deklet v zaporih so na dnevnem redu. V zadnjih dneh je bilo ubitih 10 talcev.

Hudi boji med četniki in Italijani so se vršili v marcu letos tudi v polhograjski dolini v bližini Ambrožičeve domačije pod Sv. Katarino. Dve hiši sta pogoreli nedaleč proč, več domačinov je padlo.

V Brežicah so Nemci dali podreti franciškansko cerkev sv. Antona Padovanskega. Bila je baje popolnoma odveč. Na njenem mestu mislijo postaviti novo gimnazijsko poslopje za Kočevarje, ki so jih tam okrog nastanili.

UBIT PRVI DAN NA DELU

LIMA, O., 22. julija. — Virgil Sparks, 36 let star in doma iz Dayton, se je danes prijavil za delo popravljanja strehe pri Lima Locomotive Works. To je bil prvi dan njegovega dela, pri katerem se je nahajal komaj nekaj ur, ko je padel s strehe 60 čevljev globoko ter se ubil.

"Pop" koncerta

Nocoj in jutri večer se bosta vršila dva zelo zanimiva "pop" koncerta v mestnem auditoriju. Na nocojšnjem sporedu bosta nastopila Mario Braggiotti in Walter Shaw, ki skupno igrata na klavirju. Jutri večer bo pa drugi to sezono gostovala 11-letna pianistinja Sylvija Zarembo.

Voditelji delavstva in industrije pri Rooseveltu

Voditelji so šli skupno pozdravit predsednika Roosevelta, kateremu so zagotovili svojo dobro voljo za izvojevanje zmage.

WASHINGTON, 23. julija. — Voditelji organiziranega industrijskega vodstva in organiziranega delavstva so danes skupno posetili predsednika Roosevelta v Beli hiši, malo pozneje pa so predstavniki C. I. O. organizacije in Ameriške delavske federacije skupno apelirali na predsednika, naj nikar ne dovoli Uradu za administracijo cen nobenega vtikanja v delavske mezde in plače.

V predsednikovo pisarno so skupno vstopili Eric A. Johnston, predsednik Trgovske zbornice Zedinjenih držav, William P. Witherow, predsednik National Association of Manufacturers, William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, in Philip Murray, predsednik C. I. O. ali Kongresa za industrijsko organizacijo.

Omenjeni so predsedniku povedali, da so zdaj prvokrat v zgodovini, prostovoljno vsi skupaj sedli za mizo, da ugotove, kaj vse lahko industrijsko vodstvo in delavstvo skupno doprineše za izvojevanje zmage.

Oba delavska voditelja, Green in Murray, sta odločno nasprotna vsakemu poskusu zamrzitve obstoječih delavskih mezd.

To vam je vesten zastopnik naroda!

Od 100 sej in razprav v kongresu, se jih kongresnik Sweeney 52 ni udeležil. — To se pravi — zastopati koristi naroda!

WASHINGTON, 23. julija. — Kongresnik Martin L. Sweeney iz Clevelanda, ki je znan po svojih napadih na predsednika Roosevelta, po svojih zvezah s skoraj vsemi znanimi antiameriški organizacijami kakor tudi z zagovorniki nacizma in fašizma, je zamudil več kakor polovico sej in razprav v kongresu, kamor so ga poslali clevelandski volilci, da bi zastopal njihove koristi in interese. Iz pregleda, ki ga je izvedel clevelandski dnevnik Plain Dealer v Washingtonu, je namreč razvidno, da ni bil pri 100 zasedanjih in razpravah v kongresu — 52krat navzoč, ko se je klicalo imena navzočih kongresnikov.

Najboljši rekord izmed 24 demokratov iz države Ohio ima kongresnik Stephen M. Young, ki ni zamudil niti enega zasedanja.

Prva za Sweeneyjem kot vestna in marljiva članica kongresa pa se je izkazala Mrs. Frances P. Bolton, republikanka iz Clevelanda, ki se ni udeležila 31 sej.

Clevelandski volilci bodo morali pač poskrbeti pri prihodnjih volitvah, na ne izgube teh svojih vestnih, marljivih in nehadomestljivih zastopnikov v kongresu!

Seja

Nocoj ob 7:30 uri se v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. vrši seja društva "Zavedni sosede," št. 158 S. N. P. J. Članstvo se vabi, da se udeleži.

USTANOVITEV DRUGE FRONTE V EVROPI NAJBRŽE ODLOČENA

Angleška vlada je pozvala pod zastave osemnajstletnike, petdesetletnike pa na delo v tovarne

V ANGLIJO JE ZOPET PRIPLUL EDEN NAJVEČJIH AMERIŠKIH KONVOJEV

LONDON, 23. julija. — Danes se je pričelo tukaj špekulirati, da je bil najbrže dosežen odlok za odprtje druge fronte, da se izboljša nevarna situacija v Rusiji, ker so vojaške oblasti poklicale vse moške, rojene v prvi polovici leta 1924 in 1894. Osemnajstletniki se bodo morali registrirati za vojaško službo dne 15. avgusta, starejši pa v soboto za delo v vojnih tovarnah.

Prihod velikega ameriškega konvoja

Dalje uradno javljajo, da je prispel v Anglijo nadaljni ameriški konvoj, in sicer eden najstarejših, ki so se kdaj prepluli Atlantik. S tem konvojem je dospelo v Evropo tisoče nadaljnjih ameriških vojakov, med njimi mnogo črncev, tehnikov, velik

zbor vojnih bolničark in raznih potrebsčin. Konvoj je srečno preplul Atlantik; mostvo, ki ga je pripeljal, je bilo razkrojeno po raznih taboriščih angleškega otočja.

Nižja zbornica brez pojasnil. Nadaljni znak, da se je dosegel odlok glede odprtja druge fronte, je videti v tem, ker je kabinet odločno odbil zahtevo poslancev nižje zbornice, da bi jim pojasnil svoje načrte glede odprtja druge fronte.

Vprašanje druge fronte je danes vprašanje vseh vprašanj v Angliji, kjer je na dnevnem redu med vsemi sloji prebivalstva. Danes je jasno vsemu prebivalstvu Anglije kakor tudi angleškemu kabinetu, da je usoda Velike Britanije nerazdružljivo povezana z usodo Sovjetske Rusije.

Amerika se je pričela zavedati nevarnosti delovanja pete kolone

K obravnavi obtožencev bodo poklicani pred veliko poroto tudi nekateri ameriški kongresniki, da pojasnijo svoje tesne zveze z ljudmi in organizacijami, ki so izpodkopavale moralo, disciplino in lojalnost ameriških oboroženih sil.

WASHINGTON, 23. julija. — Justični tajnik Biddle je naznanil, da se bo pričel prihodnji četrtek proces proti 28 ameriškim državljanom, ki so izpodkopavali "moralo, disciplino in lojalnost ameriških oboroženih sil."

Kongresniki pred veliko poroto

Justični department je dalje naznanil, da bo pozvanih pred veliko poroto te obravnave tudi več ameriških kongresnikov, "da pojasnijo svoje tesne zveze z obtoženci ali z njih publikacijami."

Gnezdišča strupene zalege

Med tridesetimi organizacijami, ki so razširjale petokolonstvo v tej deželi, je tudi odbor kongresnika Hamiltona Fisha "National Committee to Keep America Out of Foreign Wars," dalje odbor pokojnega senatorja Lundena in "America First Committee."

Obtožnica petokoloncev

Vsi petokoloncev bodo obtoženi izpodkopavanja morale, ščuvanja k nepokornosti in uporu ter podpiranja znanih antiameriških organizacij, kakor nemško-ameriškega bunda, srebrnosrajčnikov, črne legije, Ku Kluxa Klana in podobnih ustanov.

Slike Slovenske šole SND

V uradu tajnika S. N. D., 6409 St. Clair Ave., se sedaj lahko dobijo slike Slovenske šole, ki so bile vzete 31. maja. Kdor hoče imeti eno teh slik za spomin, naj se oglasi takoj v uradu S. N. Doma.

Prostovoljni vojak

K aviatičarskemu zboru se bo podal v sredo, 29. julija Frank Plesic, sin Mrs. Rose Hauer, ki vodi gostilno na E. 67 St. in St. Clair Ave. K vojakom se poda prostovoljno. Zelimo mu srečen povratek!

Vseslovansko zborovanje v Chicagu

CHICAGO, 19. julija (JIC) — Danes se je vršilo tu veliko narodno zborovanje 50.000 čikaških Slovanov, ki so manifestirali svojo odločnost, da sodelujejo v skupnem delu in naporu te dežele in združenih narodov, da porazijo osiščne sile.

Zborovanje se je vršilo na "Soldier's Field"-u, a njen neposreden povod je bila proslava 532 obletnice bitke na Grinvaldu, kjer so združeni Poljaki potolkli Nemce. Zborovanje je bilo prirejeno na iniciativo ameriškega vseslovanskega kongresa.

Predsednik Roosevelt je pozdravil to zborovanje s poslanico, ki jo je prečital tajnik pošete Walker, v kateri se obvezuje, da osvobodi "deželo vaših očetov". Predsednikova poslanica je izzvala ogromen vtis. Na zborovanju, katerega se je udeležilo več tisoč Jugoslovanov — Srbov, Hrvatov in Slovencev — je prišlo do spontanosti in velikih manifestacij ob priliki vsakega spomina na generala Dražo Mihajloviča.

Ameriški tisk in javnost sta posvetila veliko pažnjo tej značilni vseslovanski manifestaciji.

Zabava

Društvo Vipavski raj št. 312 SNPJ se zahvaljuje Josephini Močnik in Johnu Tomšiču, ki sta darovala vsak po \$1.00, ker se nista mogla udeležiti piknika. Obenem se vabi vse delavce, ki so delali pri 25-letnici in na zadnjem pikniku, kot tudi ostali člani, da pridejo na zabavo, ki se bo vršila v soboto, 25. julija pri Henryu Blasku, 6337 E. 222 St., Euclid, Ohio.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO. 6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta): For One Year - (Za celo leto) \$6.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki): For One Year - (Za celo leto) \$7.50

For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države): For One Year - (Za celo leto) \$8.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

RUSIJA NAS SEDAJ POTREBUJE

Časopis "Chicago Sun" z dne 15. julija je objavil sledeči uvodnik:

V preteklih treh letih so bile trikrat določene odredbe, tičoč se Sovjetske Rusije, ki so odločevale potek zgodovine, četrta pa je sedaj pred pragom.

Leta 1938 je Neville Chamberlain žrtvoval v Monakovem Hitlerju Češkoslovaško v nadi, da bo Hitler napadel in uničil Sovjetsko Rusijo ter se nazrl tujega ozemlja.

Leta 1939, ko je poslal v Moskvo svoje navadne pisarje, da bi slednji sklenili angleško-rusko zvezo, katere pa itak ni maral, je Chamberlain preprečil poravnavo monakovske zablode, s čimer je pognal Stalina v nesrečen sporazum s Hitlerjem ter dal nacistom čas, da uničijo Poljsko in Francijo, dočim se je Rusija pripravljala za neodvisno obrambo svojih mej.

Leta 1941 sta predsednik Roosevelt in ministrski predsednik Churchill rešila Zedinjene države in Veliko Britanijo s tem, da sta osvojila program vojaške pomoči Rusiji, ko so vsi vojni "strokovnjaki" razglašali, da bo vsaka obramba Rusije brezupna.

Toda to ni dovolj. Nikakor ni dovolj, diviti se, kako junaško se bori Rusija proti Hitlerju, dočim ni še niti en ameriški polk nikjer na svetu v bojnem ognju.

Politika iz leta 1938 je bila zasnovana politično, na bazi torijskega strahu pred levim krilom angleškega delavstva, kateri strah je bil večji od strahu pred Hitlerjem, v vojaškem oziru pa je ta politika temeljila na veri v rusko vojaško šibkost—to je bila popolna Lindberghova slika.

Danes pa politični činitelj odpade. Danes preti nevarnost, da nas bo preveliko zaupanje v moč Rusije zavedlo do istega katastrofalnega mišljenja, v katerega nas je zavedlo prejšnje mnenje o šibkosti Rusije.

Ker so čuda nepričakovane ruske borbene sile ustavila preteklo zimo nacistične pred Rostovom in Moskvo, ali naj zato danes zaupamo našo narodno varnost veri, da se bodo čudeži večno godili, da so ti čudeži na razpolago na polici, odkoder jih enostavno vzamemo, kadar koli jih rabimo?

Kaj pomeni, da baš ob času največje nevarnosti, ko je potreba po drugi fronti nujno in neobhodno potrebna, je angleško časopisje, ki je napram Churchillu prijateljsko razpoloženo, nenadoma utihnilo? Ali naj to dejstvo potrjuje Rooseveltovo in Churchillovo mnenje, čes, da so Rusi dovolj močni, da letos še sami vzdrže ter da bodo armade zapadnih zaveznikov nastopile šele prihodnje leto?

Te vojne se ne bo izvojevalo z občutki, da sta Bog in pravica na naši strani, niti se je ne bo izvojevalo s čarodejnim ponavljanjem čudežev. Zmago se bo izvojevalo samo z vzdržanjem ruske fronte ali pa s smrtjo nekoliko milijonov Amerikancev.

★ KUPUJTE OBRAMBNE BONDE! ★

Janko N. Rogelj, direktor publicitete JPO,SS:

Pismo iz domovine

Prijatelj v Clevelandu mi je izročil pismo, da naj ga priobčim v slovenskih listih. V pismu so omenjene osebe, ki žive v Ameriki, toda iste sem izpustil radi previdnosti, da se ne izda oseba, ki je napisala to pismo.

Ker je ravno prilika, se zopet oglašam. Kdo ve, kdaj bo zopet prilika, ali nikoli? Upam, da si dobila pismo in slike iz Portugalske. Morebiti bo še ta država primorana v svetovno vojno in strahoto...

Če ne bo kmalu prišlo za našo domovino odrešenje, bom še jaz izginil iz te dežele, kjer sem zdaj, če bo količkaj mogoče kam. Kako je pri nas? Strašnejše sploh ne more biti. Kri nedolžnih tisočev in tisočev vpije po maščevanju. In verjam mi, Prišlo bo. Upajmo trdno, da kmalu. Ali moreš razumeti strahno besedo: preseljevanje?

Tem potom se v imenu kluba zahvaljujem vsem posetnikom in jih vabim, da se redno vdeležujejo naših izletov in strelskih vaj, ki se vrše vsako drugo nedeljo na naši farmi. Vsak izlet je nekaj majhen piknik in je vedno dovolj zabave in postržbe za vse. Prihodnji izlet bo že kar prihodnjo nedeljo, to je 26. julija ob 1. uri popoldne in potem vsaka dva tedna po tem datumu.

Nekateri naši člani pravijo, da so moja poročila precej pozna. To je morda res, ampak za enega člana vem, da bo zadovoljen kajti on je ključno izgubil na našem pikniku in je bil vesel, da me je dobil preden je šlo to poročilo v tiskarno. Daj, Leo, daj povedati ljudem, da sem jaz, John Novak, ob ključu in bi prosil tistega, ki jih je našel, izročil meni ali tebi.

Na zadnjem pikniku je streljalo 95 oseb in od teh so dobili nagrade sledeči: Prva nagrada je šla Victor Urankarju in sicer \$5.00; druga, \$3.00 je šla John Novaku in tretja, dva dolarja, je šla John Urankarju, ki jo je pa moral deliti s štirimi drugimi.

Drugi so pa streljali kakor sledi. Ker so nekateri streljali večkrat bom omenil samo en "score", da ne bom preveč prostora vzel.

12. julija, 1942: Frank Kosec ..... 23 John Novak ..... 24 J. Weigle ..... 14 Ant. Antonin ..... 19 John Pavl ..... 4 Joe Debelak ..... 22 Joe Dovan ..... 21 Stan Dolenc ..... 19 Frank Laurich ..... 19 Ant. Novak ..... 23 Frances Novak ..... 14 Frank Sietz ..... 20 Ant. Kotnik ..... 21 Jack Suseel ..... 21 Ant. Baraga ..... 18 F. Spenko, Jr. .... 23 Fr. Milavec ..... 17 Ch. Kodra ..... 20 R. Knaus ..... 13 R. Jelerčič ..... 19 And. Pirnat ..... 12 Fr. Stopar ..... 11 And. Gerl ..... 22 Vic. Urankar ..... 24 And. Bozic ..... 16 S. Zukic ..... 16 W. Kolman 5

upam, kmalu vstalega naroda, Ti pošilja izraze ljubezni in udanosti do vseh, ki ste še naši. Sicer izginemo, če se nas dobri Bog kmalu ne usmili... Samo dva milijona nas je... Oprosti razmetanim mislim!

Pismo je bilo napisano dne 12. decembra 1941.

Za vse one, ki so ostali še naši neumni Tomaži v Ameriki, je to dokaz, da se v resnici že vse objavljeno v časopisih godi v Sloveniji. To je privatno pismo, ki je po skrivnih potih prišlo v Lisbano, na Portugalskem,

UREDNIKOVA POŠTA

St. Clair Rifle & Hunting Club

Cleveland, Ohio. — Naš letni piknik je zelo dobro uspel. Vsega nam je zmanjkalo že ob pol osmih zvečer in smo zato morali iti domov še pred nočjo, kar ni naša navada.

Nekateri naši člani pravijo, da so moja poročila precej pozna. To je morda res, ampak za enega člana vem, da bo zadovoljen kajti on je ključno izgubil na našem pikniku in je bil vesel, da me je dobil preden je šlo to poročilo v tiskarno.

Čas velikega narodnega zborovanja, dne 9. avgusta, se z naglico približuje. Odbor je žilbo na delu v pripravah tega dne, toda ne more biti kos vsemu, da bi posamezno vabil po društvih in naselbinah. Vse delo odbora je brezplačno in večina članov odbora zaposlenih v vojni industriji.

Poziv naselbinam

Čas velikega narodnega zborovanja, dne 9. avgusta, se z naglico približuje. Odbor je žilbo na delu v pripravah tega dne, toda ne more biti kos vsemu, da bi posamezno vabil po društvih in naselbinah.

Table with names and numbers: Svecic 18, Fr. Kych 8, S. Koss 14, J. Svetich 18, S. Skoda 18, Fr. Mavec 13, Fr. Kobal 16, Al. Jelercic 17, Fr. Spenko 12, Frank Sluga 9, John Papesh 19, And. Kavcnik 18, Fr. Stampfel 11, K. Zakrajsek 16, Frank Bucher 15, J. Zucec 19, Joe Pograje 5, Paul Antonin 21, John Lustik 16, John Urankar 23, M. Kocovar 12, D. Koppe 19, Leo Kushlan, tajnik

ter je bilo od tam poslano v Ameriko.

To je tudi dokaz, da bodo naši preostali ljudje v domovini rabili neizmerne vsote denarja in pomoči, ko bo končana vojna. Zbirajmo denar sedaj, ko je še čas, ko še delamo in ko lahko žrtvujemo nekaj dolarjev za našo bedno in trpečo brate in sestre v domovini.

Ustanovite lokalni odbor Jugoslovanskega pomožnega odbora v vaši naselbini! Društveni uradniki naših podpornih organizacij, vaša dolžnost je, da izpolnite prošnjo vaših glavnih odborov.

Piknik društva Cerkljiško jezero

Cleveland, Ohio. — Kot običajno vsako leto, tako bodo tudi letos priredili člani in članice društva Cerkljiško jezero piknik na prijazni Stuškovi farmi, Route 84, Wickliffe, O.

Kot še vselej, tako se bodo prav gotovo tudi letos zbrali fantje in dekleta iz cerkljiške okolice in rojaki iz drugih krajev, da se v prosti naravi pogovorijo in razveselijo. Vremenski prerok nam je obljubil lepo vreme in ne prevroče kot nalašč za naš piknik.

Kaj pravite na to, Cerkljani? Mislim, da bo med Cerkljani dovolj dobrih balincarjev, da se u-žene Gorenjce. Če pa drugače ne bo šlo, bomo morali pa Johna Soreca naprositi, da nam pride na pomoč s Krašovci.

V imenu članic in članov društva, prijazno vabim vse člane in članice Slovenske dobrodelne Zveze, kakor tudi ostale rojake, da pridete na Stuškove farme in se z nami vred zabavate. — Vstopnina je prosta in zabave bo dovolj za vse!

Italijani so poslali v Jugoslavijo veliko vojsko

Javlja se, da je cela italijanska druga armada v hudi borbi proti četnikom

London, 15. julija (UP). — Večrajšnja večerna poročila pravijo, da so Italijani poslali svojo celo drugo armado v borbo proti jugoslovanski patriotski vojski generala Mihajloviča, katerega je od druge polovice junija pobila ali zajela 4.000 osiščenih vojakov.

(Da zlomijo jugoslovanski odpor, so Italijani požgali šest vasi in pobili 18 oseb. Te vesti je objavil angleški radio v emisiji, ki je sprejela newyorška postaja Columbia Broadcasting System. Trdi se, da so zaprli vse moško prebivalstvo.)

Največji del italijanskih novih trup je bil poslan v Hrvaško in Bosno, kjer pomaga Italijanom pronacijska vstaška organizacija lutkarskega premierja "neodvisne", Ante Pavelića.

Pravijo, da je Pavelić izdal proglas, v katerem je priznal, da povečavajo patriotske armade svoj pritisk, in da se vrše stalne borbe. Novice, ki so prišle sem, pravijo, da so zadali rodoljubi ogromne izgube Pavelićevim oddelkom v bližini Prigaja, v Srbiji.

Prav tako javljajo, da se vršijo hude borge v Hercegovini, kjer je poginilo že 250 Italijanov. Blizu Foče, je Mihajlovičeva druga brigada napadalnih trup pobila 55 Italijanov. Po današnjih obvestilih, ki prihajajo iz jugoslovanskih u-

rojakinje, narod vas kliče. Cuj brat, sestra glas pradedovine.

Joško Penko, 18618 Kewanee Ave., Cleveland, Ohio.

Piknik društva Cerkljiško jezero

Cleveland, Ohio. — Kot običajno vsako leto, tako bodo tudi letos priredili člani in članice društva Cerkljiško jezero piknik na prijazni Stuškovi farmi, Route 84, Wickliffe, O.

Kot še vselej, tako se bodo prav gotovo tudi letos zbrali fantje in dekleta iz cerkljiške okolice in rojaki iz drugih krajev, da se v prosti naravi pogovorijo in razveselijo.

Podpredsednik društva Frank Jereb je Gorenjce, on pravi, da bo pripeljal na piknik najboljšo gorenjske balincarje, ki se bodo za stavo poprijeli s Cerkljani. Pa tudi Krašovci se ne ustrašijo.

Kaj pravite na to, Cerkljani? Mislim, da bo med Cerkljani dovolj dobrih balincarjev, da se u-žene Gorenjce. Če pa drugače ne bo šlo, bomo morali pa Johna Soreca naprositi, da nam pride na pomoč s Krašovci.

V imenu članic in članov društva, prijazno vabim vse člane in članice Slovenske dobrodelne Zveze, kakor tudi ostale rojake, da pridete na Stuškove farme in se z nami vred zabavate. — Vstopnina je prosta in zabave bo dovolj za vse!

Italijani so poslali v Jugoslavijo veliko vojsko

Javlja se, da je cela italijanska druga armada v hudi borbi proti četnikom

London, 15. julija (UP). — Večrajšnja večerna poročila pravijo, da so Italijani poslali svojo celo drugo armado v borbo proti jugoslovanski patriotski vojski generala Mihajloviča, katerega je od druge polovice junija pobila ali zajela 4.000 osiščenih vojakov.

(Da zlomijo jugoslovanski odpor, so Italijani požgali šest vasi in pobili 18 oseb. Te vesti je objavil angleški radio v emisiji, ki je sprejela newyorška postaja Columbia Broadcasting System. Trdi se, da so zaprli vse moško prebivalstvo.)

Največji del italijanskih novih trup je bil poslan v Hrvaško in Bosno, kjer pomaga Italijanom pronacijska vstaška organizacija lutkarskega premierja "neodvisne", Ante Pavelića.

Pravijo, da je Pavelić izdal proglas, v katerem je priznal, da povečavajo patriotske armade svoj pritisk, in da se vrše stalne borbe. Novice, ki so prišle sem, pravijo, da so zadali rodoljubi ogromne izgube Pavelićevim oddelkom v bližini Prigaja, v Srbiji.

Prav tako javljajo, da se vršijo hude borge v Hercegovini, kjer je poginilo že 250 Italijanov. Blizu Foče, je Mihajlovičeva druga brigada napadalnih trup pobila 55 Italijanov. Po današnjih obvestilih, ki prihajajo iz jugoslovanskih u-

radnih krogov, so imeli na gredi za posledico ubojstvih višjih oficirjev osiščen znak maščevanja so po več kot tisoč Jugoslovano delo se je, da so osiščne jele več stotin drugih tal

Jugoslovanski krogi so jo, da je italijanski pes major Francesco Fazzino ginil ob priliki napada sam avtomobil v okolici ne. Prav tako je bil ubit dir Mario Valento.

Trdijo, da so za ta ubo osiščenih oficirjev odgovor ni Mihajlovičevi agenti, ki do za ta ubo osiščenih operirajo med osiščenih patorskimi četami. Prav pride včasih general Mihajlovič sam v mesta, kjer pije in osiščenimi oficirji. Nadolgars vojvo, da je naročil svojimi. Na tom, da razširjajo med izgu dom glas, da pobijejo ostaje mogoče veliko število drugih oficirjev.

Med ubojstvi je trebnati v znak represalij 700 Ankan kriranih oseb v Zagrebu 2.000 ljačo, da je izgubilo 20.000 300 oseb, radi ubojstva 12, ki S. Ignjatoviča, člana vslojske vojnega štaba in generala vansk Denegrja, šefa italijanske Ogru pacijske armade v severni trdi cegovini in še 35 drugih tega janskih oficirjev in vojakov in od hajlj bilo mo bil, ki. Za bivni mbi v

Eden od mnogih nov kako osiščen koršč "neodvisne"

London, 9. julija (ON). — Ko ste Nemška in Italija zega rile tako imenovano "Neodvisno" hrvaško državo, je čev minister financ narv sta italijanski narodni bankirili kovce za sto milijonov kno Bankovci so bili v reličev stavljeni in postavljeni ki it meč v Hrvaški. Po nekanko

secih pa se je ugotovilo, pujejo italijanski agenti pkov delske proizvode za italyan vojsko s falsificiranimi B. Bankovci so bili točni d pa onim, ki so bili prejšnje it predani hrvaški narodni p to z nke

Da zamaže oči narodnim velič upotil v Rim diplom "predstavko", za katero Rim ni zmenil.

Izve se, da konkurirajo ški agenti na hrvaškem sču italijanskim, kar vsi situacije, ki je najtežja za stranko, to je za ono, kso prodaja.

"Deutsche Zeitung KPrži javlja: "Pred nemškim stvenim institutom v B je dr. Sprungmann, je štabni zdravnik, podal o svojem delovanju v Be kot šef nemške sanitetbe."

"Neues Wiener Tagbl lja: "Japonski minister je posetil Južno Srbijo. Skoplje mu je podelilo častnega meščana. — Javlja, da je madžarski propagandna Antal prislo neki "nacionalni" manit v Apatinu. Podčrtal je ni pomen ujedinitenja v beško poudarjajoč, da je ski narod v teku svoje ne prenesel najtežje žrtv kraj.

IZ JUGOSLAVIJE Po vestih, ki so došle upno v London, proditniki v Sloveniji, kjer so borbo proti italijanski armadi. Okupacijske oblasti talce v velikem številu. v zlic vsemu terorju, ki o jajo proti prebivalstvu. stanu zlomiti revolte.

nemško in laško okupacijo

London so prispele vesti, italijanske vojaške oblasti goslaviji v okolici Reke 800 slovenskih in hrških kmetov.

Italijani so do tal porušili 6 ker so prebivalci pomagali laškimi četami, ki se ustavnacijskim oblastim v Jugoslaviji. Poročilo nadaljuje, da Italijani ubili 12 oseb in po 20 hiš v kraju Kaštel pri ob dalmatinski obali.

Kot 1.000 oseb so zaprli alce in zasedne oblasti so razglas, da bodo rodbinane vsakega upornika neeno pomorili, če uporniki do zapustili svojo vojsko.

časno prihajajo poročila jih bojih v bosanskih goved vojsko generala Mihajin nemškimi, italijanskimigarskimi in madžarskimi. Na obeh straneh so bile izgube. Italijanske radijostaja je poročajo, da je bilo njih bitkah ubitih 1.800 slovanov.

Ankare poročajo 9. julija, 2.000 četnikov pod poveljem nemškega majorja Otoza, ki je dezertiral iz nemško vojske in prešel na stran jugoslovenskih četnikov, zavzelo Ogulin blizu Zagreba.

trditiv nekega jugoslovenskega diplomata je mnogo izgube. Italijanske radijostaja je poročajo, da je bilo njih bitkah ubitih 1.800 slovanov.

sta Nemška in Italija rili tako imenovano "Nevkna" hrvatsko državo, je rličev minister financ naroeni ti italijanski narodni bankovke za sto milijonov rlo.

gentinkovci so bili v redu do itabeni in postavljeni v promi biv Hrvatski. Po nekaj meai pa se je ugotovilo, da kudi italijanski agenti poljei rodne proizvode za italijansko z falsificiranimi bankovankovci so bili točni dupliodumim, ki so bili prejšnje leiploredani hrvatski narodni tero.

ice of War Information vingtonu javlja po osiščnih emisijah, da so jugoslovenski četniki, uporabljajoči značilno taktiko, prodrli italijansko ozemlje do Trsta, so udarili na italijanske

padajoč iz gozdov in plarizijo četniki osiščne čete, bile zelo potrebne na ruski rški fronti. Sovražne radio je poročajo o pogostih naboroženih čet v Jugoslaviji, Albaniji, Čehoslovin Bolgariji na osamljesiščne postojanke, skladiha hrano in municijo in na etne zveze.

se javlja iz Moskve, da slovanski četniki zasedli 48 važne železniške proge in ali večje število sovražnih acijskih garnizonov. V teh acijah so četniki zaplenili ogatih trofej.

meku obsežnih operacij prokanskim četnikom, ki se ujejo pod legendarnim gem Mihajlovičem, so nemaitalijanske čete angažirakazenski ekspediciji, ki plaga celo z zračno silo. ki radio govori o "obsežnih acijah čiščenja na balkanronti."

mmler, šef Gestapa je izdal bo, po kateri se mora izti prebivalstvo v vseh naselstih v oblastih, kjer operirajotki, in v krajih, kjer pogio, ki so nemški oficirji in vojakistvu. ice of War Information

Glasililo armade

prehrani. V Sarajevu se je moglo dobiti dobro kosilo samo v hotelu. Toda že v Mostarju ni bilo niti kruha, vse, kar se je moglo dobiti, je bil slab kolač. V Dubrovniku so bile na razpolago same fige in zelje. Hercegovina, ki ni bila nikoli v stanju, da se sama prehrani, mora sedaj hraniti še begunce in vojsko."

Prevoz saboterjev

Ameriška armada v Evropi je dobila te dni svoje glasilo, ko so pričeli izdajati list "Yank." Na sliki sta urednika tega novega lista.

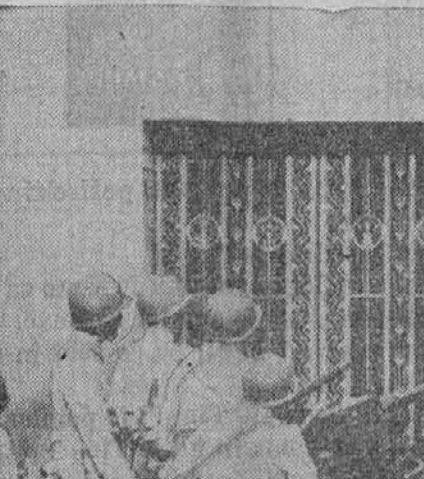
prehrani. V Sarajevu se je moglo dobiti dobro kosilo samo v hotelu. Toda že v Mostarju ni bilo niti kruha, vse, kar se je moglo dobiti, je bil slab kolač. V Dubrovniku so bile na razpolago same fige in zelje. Hercegovina, ki ni bila nikoli v stanju, da se sama prehrani, mora sedaj hraniti še begunce in vojsko."

Družinska drama Tolstoja v novih pismih

Moskovski list "Literaturnoje Nasledstvo" objavlja vrsto doslej neznanih pisem Leva N. Tolstoja, ki imajo poseben pomen ker mečejo novo luč na družinsko dramo velikega ruskega pisatelja in filozofa. Pisma obravnavajo razmere med grofico Tolstojevo, pisateljevo ženo in skladateljem Tanajevom.

Leta 1897 piše Tolstoj svoji ženi: "Tvoje razmerje do T. me spravlja v jezo. Skrajšujem in zastupljam svoje življenje, če rala večeraj dodatek k ruskemu bi s Teboj živel pod takšnimi pogoji." Pismo se končuje z so "jugoslovanski rodoljubi zagrožnja Tolstoja, da bo zapustil

Zopet doma

Mrs. Ruth Mitchell Knowles, sestra pokojnega generala Mitcheila, ki je bila članica jugoslovanskih četnikov, je prispela te dni zopet v Ameriko, kjer jo je kot prva pozdravila in objela njena hči (s hrbtom proti kameri).

ki so jih držale nemške in italijanske čete.

"Uničeno je bilo 39 lokomotiv, mnogo vagonov in mnogo železniškega materiala, izpraznjeni so bili tovorni vagoni, v katerih je bila pšenica. Ta pa je bila razdeljena med kmete, katerim so jo odvezli.

Isti Broadcast citira italijanski list "Corriere della Sera", ki piše: "Italijanske čete utrpijo strašne izgube v tej borbi proti napornikljivemu sovražniku, proti neprijateljkemu prebivalstvu, v zemlji, kjer preži smrt izza vsakega vogala."

Moskva poroča o četniških uspehih

New York, 13. julija (NYT). — Columbia Broadcasting System sporoča, da je British Broadcasting Corporation citirala večeraj dodatek k ruskemu vojnemu poročilu, po katerem so "jugoslovanski rodoljubi vzeli nekaj železniških postaj,

Mora se prodati

Proda se hiša s 4 sobami, garaža; skoraj en akter zemlje in krasno drevje. — Hiša je le par let stara. — Hitremu kupcu se proda za gotovino prav poceni. Vpraša se pri

MIKE DUBRANIC, Eleanore Drive, od E. 260 St., zadnja hiša.

Naprodaj

je trgovina, kjer se prodaja meso za sendviče, pecivo in tobak ter cigare. Se dokaže \$300 tedenskega prometa. Najemni-na \$35 mesečno. Ni druge enake trgovine v bližini. Blizu šol. Moderna oprema in vse plačano. Takoj se zahteva majhno vsoto. Zglasite se med 2. in 3. uro popoldne na 2683 W. 14 St. — Vzemite bus z napisom W. 14 St.

Proda se

"lunch and sandwich" trgovino. \$300 tedenskega prometa. Trgovina je zaprta ob nedeljah. Sedanji lastnik jo vodi 15 let. Proda se za polovično ceno. Najemnjina \$35 mesečno. V bližini ni enake trgovine. — Zglasite se med 10. in 11. uro zjutraj na 2616 E. 55th St., blizu Woodland Ave.

ZA NOČNO DELO DOBIJO DELO

"assemblers," "oven tenders," "bench hands" in težaki. Plača na uro. Morate biti ameriški državljan. Ako ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne javite.

RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1091 Ivanhoe Rd. Employment Office

MODERN RADIO REPAIRING

BEST RADIO SHOP poleg Abby gledališča 15509 Waterloo Road, Ivanhoe 6403

NAZNANILO

Vsem Jugoslovanom naznanjam, da sem preselil v svoje prostore UNIJSKO BRIVNICO C.I.O. na 15319 WATERLOO RD. zraven Slov. del. doma

Poleg imamo biljardnico, kjer lahko dobite razvedrilo v prostem času. Cigare, cigarete in mehke pijače.

SE PRIPOROČAM John Telisman

ZAHVALA

Prijateljem in znancem sporočamo, da je dne 13. julija po dolgi bolezi preminil najin svak.

ANDREW BRAIDIC

v starosti 53 let. Pokopan je bil na Highland Park pokopališče dne 16. julija.

Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so prišli pokopnika pokropiti ko je ležal na mrtvaškem odru, kot tudi vsem, ki so darovali krasne vence ter dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu. Najlepša hvala vsem!

Tebi, dragi pokojnik, pa ključem: Lahka naj Ti bo ameriška gruda!

Zalujoči ostali: ALBERT, sin MR. IN MRS. PLAVAN, svak in svakinja Cleveland, Ohio, dne 24. julija, 1942.

STOP THIS BLACKOUT!

Buy United States WAR BONDS

Think Twice!

BEFORE YOU CALL

Telefonske linije so polne vojnih klicev

Pametna raba vašega telefona je več kot vljudnost sedaj; to je vitalni doprinos za vojni napor. Ko gre vojni napor dežele z rekordno naglico naprej, je telefonski sistem nagrmeden z važnimi klici. Ker pomanjkanje materiala ne dovoljuje vzpostavitev dodatnih linij in central, moramo vsi rabiti to, kar imamo.

Predno pokličete, se vprašajte: Ali je potrebno? Ali bo to motilo vojne klice? Ali bodo zveze manj zaposlene ob drugem času?

Dobri nasveti telefonske uporabe v vojnem času

- 1 Ne kličite v glavna mesta izven Ohio razen če je absolutna potreba.
- 2 Vedite v naprej, kaj hočete povedati, da bo klic kratek.
- 3 Kadarkoli mogoče pokličite številko.
- 4 Ne tratite časa na telefonu. Tudi lokalni klici naj bodo kolikor mogoče kratki in glejte, da bodo člani vaše družine sledili temu nasvetu.

Vojni klici pridejo prvi

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

POSILJAJTE TELEFONSKO URO VSAK PONDDELJEK OB 9:00 P. M. NA WTAM, WLW, WSPD

VIŠARSKA POLENA

Spisal Narte Velikonja

"Prav res!" je potrdil Klančar. "Prav res, kaj se midva pogovarjava. Človeku pride vse na misel. In se čudno naplete beseda. Od potu sva se pogovarjala, pa prideva na to. Sem te sal v dolini. Pa smo tudi tako čudno prišli v besede. Tam mi je pomagal domačin, pa sva se med delom spustila v pogovor. Da ima doma otroka, je rekel, da ga imam tudi jaz, sem povedal. In me je naenkrat vprašal — pomisli, česa me je vprašal, Matijec?" se je ustavil predenj ter mu pogledal v oči.

"Kaj naj bi te vprašal?"

"Če sem prepričan, da je otrok moj!"

"In?" se je začudil Matijec.

"In jaz sem rekel: Najprej božji in potem moj! In on je dejal: Srečen ti! Ali slišiš? Da sem srečen!" se je razvnel Klančar.

"Srečen, nič ti ni!"

"Ne tako. Oni pa pravi, da dvomi."

"Dvomi?" se je začudil Matijec.

"Da, dvomi! Veš, kako dvomi!"

"Razumem!" se je posvetilo v glavi Matijcu.

"Razumeš?"

"Da!" je zmajal Matijec z glavo. "Da tega ne uredi. Da ga ne povpraša—"

"Res, čudno!—Kaj bo čudno, pravi on, če sem mu pa dolžan. Za bajto sem mu dolžan. In če mi odpove posojilo, nimam bajte. Ali naj mi prodaja bajto?"

"Zaradi resnice naj jo!" je naglo zini Matijec, ne da bi pomislil.

"Da naj jo, praviš?"

"Zaradi resnice! Ali mu nisi rekel?"

"Nisem! Da mu je posodil v silo, pravi, in da bi ga ne žalil rad, če bi mu vendar delal krivico. Da dvomi samo, je rekel, in oni mu dobrotnik!"

"Dobrotnik? Če je res, vražji dobrotnik, če pa ni res, potem bi mu povedal. Oba sta moža! Ampak resnica je več vredna ko bajta. Saj mu je potem vseeno! Če ima še tisto stredo nad razdrtim gnezdom!"

"Vidiš, to je pa res!" je potrdil ves pogreznjen vase Klančar. "Razdrto gnezdo! Kako to lepo poveš. Ampak vendar. Kaj pa, če drugi sede k mladičem v to gnezdo. Oni—pravi—samo njega vrže iz gnezda!"

"Na to nisem mislil," se je prestrašil Matijec.

"Vidiš, na to nisi mislil! Oni pa je morda mislil," se je razgrev Klančar.

"Pa četudi," je našel Matijec

misel. "Četudi. Resnica je več vredna kot osmrjeno gnezdo. Ali mara vrana, vidiš, še vrana ne mara zanj, če ga ji sraka onesnaži. Pa bi človek! Jaz bi mu rekel, da je resnica nad vse!"

"Da bi?"

"Bi?" je potrdil odločno Matijec.

"Nad vsak dvomi!" je še enkrat poudaril Matijec.

Prišla sta k cerkvi in obmolnila. Matijec je šel v klop, Klančar pa je ostal pod zvonikom.

"Farizej!" je mislil Klančar, videč ga, kako se rine do klopi. "Farizej! Srakoper bi rad sedel v gnezdo, pa se rine bliže Bogu. In tak farizej!"

In mu je šla ta misel po glavi, da se je šele zavedel pri kirieleison.

"Usmili se me, Bog, usmili se me!"

In spet je mislil svojo muko in na ves pogovor in se zavedel spet pri evangeliju.

"Evangelij je resnica," so peči na koru. In mu je šlo po glavi: "Resnica je evangelij. Resnica je nad vse. Prav praviš, resnica je nad vse in je nad bajto in osmrjenim gnezdom! O, je, se je topil vase. "Strašna je, a je nad vse!"

In se je zavedel šele, ko je zvonilo k pridigi. Zapazil je poleg sebe Blaža, vsega zatopljenega v molitev in zročega proti velikemu misijonskemu križu nad stranskim oltarjem.

"On moli, ti pa misliš grde misli!" se je karal. "Za srečo otroka bi rajši molil in za ženo-revico bolno bi molil, pa jo psuješ v mislih in izdajaš otroka. Otroka, ki ga je Bog tebi dal! Resnica je nad vse, resnica je evangelij," mu je odpelo v možganih, kakor bi kljuval oster kljun v sence. "Resnica je nad bajto in osmrjenim gnezdom. In tam sedi srakoper farizej!"

Blaž poleg njega pa je gibal z ustnicami vročo molitev ter s čudno razprtimi očmi strmel v Križanega.

"V zakonski stan hočeta stopiti ženin Martin Božič, nezakonski sin Marte, samski—" je slišal Blaž ter prikimal: Da, nezakonski! kakor da je njega vprašal in je slišal župnika že: "In nevesta Franca Mohor, vdova..."

"Da, vdova!" je pritrdil Blaž ter strmel v križ. "Vdova! Zakaj vdova? Po kom vdova? In jaz vem zakaj!"

"Enkrat za trikrat!" je slišal Blaž župnika. "Samo danes, da boste razumeli, in kdor ve kakšen zadržek, kaj takega, da

bi se radi tega ne smela poročiti, mora povedati. In še danes, še danes, jutri bo poroka."

"Jaz vem!"

Blažu se je megličilo pred očmi in je preslišal berilo in slišal evangelij.

"Resnično, resnično vam povem..."

Takrat se mu je zdelo, da se je križ zamajal nad oltarjem, da je planil ogenj okoli Kristusove glave ter ovil telo v rdeč plamen.

"In jaz molčim!" mu je šlo po glavi ter je stegnil roke predse. In se mu je zdelo, da je Kristus odtrgal desnico z lesa ter se mu z dvignjeno roko in sredi plamena bližal preko glav.

"Kriste!" je kriknil ter padel na obraz.

"O ti sveta pomoč! Ti sveta pomoč!" je dejal župnik s prižnice. "Nesite reveža ven, nesite ga na zrak in z jesihom mu odrgnite senca. Neža, daj, pojdi in prinesi možem jesiha. Klančar, zagrabite ga, pod pazduho ga primite, lepo in položite na klop in če bi grizel, pa žlico v usta, da si ne pregrize jezika. Saj boste videli, ali mu je samo slabo ali ga je vrglo. Če mu je samo slabo, drgnite ga z jesihom. Ali je že šla Neža? Le nesite ga ven, no, še ti, Andrejev, pomagaj, lepo za noge. Tako!" je počakal župnik, da so možje odnesli Blaža.

"Bo že! Če se ne pazi, pride lahko smrt. Človek umre. Tako človek umre, pa ne ve, ne kdaj ne kako. Lahko sredi polja, lahko na stopnicah, lahko v vodi, sredi poti, posebno če ni nikogar zraven. Pa saj lahko vsakdo, da, vsakdo, mlada mati ali otrok, mladenič ali mladenka, vsak hip lahko umreš. Smrt ne potrka, da bi pogledal pri ključavnici in ji rekel: Zunaj ostani! O, ne! Ta bi bila lepa! Kajne, bi rekel: Zunaj ostani! Smrt pride neslišno in položi roko na tvoje srce kakor na nihalo, pa se ustavi. Ura se ustavi. Kaj pa duša? Ali si že mislil na smrt? Ali stojiš pri ključavnici pripravljen? Tako v starem lesu trka črv! O, če bi res prejel potrkala. Kakor v starem lesu. V starih vratih! O, če bi res trkala! Pa ne trka. Nevesti pred oltarjem je že položila roko na srce. Pred oltarjem! Ali je tvoja duša nevesta, da boš imel srečno smrt. Potem je vseeno. Samo da je tvoja duša nevesta!"

In starček se je zjokal.

"Zato vas prosim, bodite pripravljani, da ne bo Bog, ko me pokliče, mene bo prav kmalu, da ne bo rekel: Kje pa imaš dušne neveste? Ali ni v tvoji fari nobene dušne neveste?"

In ljudje, ki jih je bil dogodek pretresel, so podali na kolena in nihče se ni ozrl na Matijca, ki je že tudi klečal in molil eno samo prošnjo:

"Olajšaj ji, Kriste, težki križ, ki si ga je naložila, da ga bo zmogla!"

In je molil in mislil na Franco in njene okliče.

"Naj ji bom jaz Simon, Simon iz Cirene, nevesti spokornici!"

V njem se je vse topilo od strašnega usmiljenja in bolečine.

24.

Tinetu ni bilo po volji, da je Franca hotela poroko na Brezjah. Imel bi bil rad večjo svatbo, povabil bi bil sosede in se postavil z najlepšo ženo v vasi, z gospodinjjo gruntarico. Toda Franca je želela zjajalom izpred oči, sponinom s poti. In sta povabila samo Kosmača—Tinetovo ženo in Matijca. Tine je bil prejšnji večje o mraku zavil h Kosmaču.

"O, saj kar vem, kaj bi rad!" mu je stopil naproti boter. "Kakor sva se menila. Da ne boš hodil drugam in ker imam jaz knjižico. Sedi, Tine!"

Kosmač je nalil iz zelenke kozarček žganja ter ga porinil pred Tinetu. "Zdaj bo pa le konec, Tine, kar na svoje zdravje ga pij, ti novi gospodar na Mohorjevini!"

Tine je povlekel požirek in dejal: "Hud je!"

"Dober je—tak je samo za žene," se je smejal Kosmač. "Še enega!" Nalil je še sebi in sta trčila.

"Do dna, Tine!" je pomlaskal z jezikom, in ko je Tine izpil, je imel tudi Kosmač prazen kozarček. Tine ni videl, da si ga je Kosmač izlil v rokav. Nalil je tretjič in sta spet trčila in boter se je samo doteknil pijače ter si jo izlil na tla, ker ga je nagnal hud kašelj.

"Zdaj pa si mož! Kdo bi si bil mislil, da bo ono revše, ki so ga k nam pripeljali vsega bledega in sestradanega, gospodar strehe mojega očeta! Ti si na vrhu, na, pij!"

Tine je postal zgovoren in pijača mu je tekla.

"Res, res—kdo bi si bil mislil. In po Vas, boter!"

Pri petem kozarčku je udaril po mizi ves zadovoljen:

"Zdaj bo za hlapca Matijec ali pa—fc! Od hiše—fc! Zaradi njegovega bahastva od hiše—fc!"

Ko je precej pozno mrmral proti domu: "Zdaj gremo, o, zdaj gremo, nazaj se pridemo," je fiščal pod pazduho dvajset stotakov, ki mu jih je posodil Kosmač za svatbo. Posvetil mu je bil čez prag in dejal za njim: "Pazi, Tine, da ne izgubiš, tema je. Preveč imaš za ta namen, kar preveč si vzel."

Tine se je zavedal, da je pijan od močnega Kosmačevega žganja, in je zavil spat proti šupi. Zjutraj ga je skical Matijec.

Zjutraj ob treh je že stal naprežen voz. Matijec ga je bil napregel ter sedel na kozla. Spočetka je sicer premišljal in mu je bila misel, da bo voznik, neprijetna.

Nazadnje se je otrešel tesnega občutka, ko je videl, da niti prostora ne bo v vozu za pet, in se je sam ponudil, ko je Franca ugibala, kdo bi vozil. Tinetu je brnelo po glavi kakor v panju in zdelo se mu je vse v megli.

"Le dobro se ogrni, Franca!" je dejal ter stopil z voza, da ji zavije noge v odejo. Zraven nje je sedela teta, ki je bila nadela okoli vratu vse zlate verižice iz skrinje, da so singljale po prsih.

"Le nasproti sedi, Tine!" je dejala. "Zdaj je Franca še naša!"

In njen spičasti nos je dišal po brinjevcu.

"Kar skozi vas poženem!" je dejal Matijec ter švrknil po konjih. Pram je ostro potegnul, da je Franca plašno vzkliknila.

"Kaj pa je, Franca?" se je ozrl Matijec. V njegovih besedah je bila čudna skrb, briga in nežnost.

In gospodinjji je šlo kakor šivanka skozi srce: "Franca!" mi pravi in z glasom kakor France! V jutranjem somraku, ko ni razločila obraza, temveč le slišala glas, jo je čudno dojmil njegov pogovor s konji.

"Le počasi, Pram! Imamo še daleč! In ko boš tam, boš lele na polovico poti!"

"Boš šele na polovico poti!" je ponavljala sama pri sebi s čudno grozo ter šklepetala od mraza z zobmi. Zavili so na široko državno cesto. Hiše ob cesti so bile še zaprte, samo na koritu se je umival fant, ki je bil zlezal nekje iz šupe.

"Dež bo!" je zaklical. "Naša kokoš je pela pred petelinom!"

"Ne bo ne!" je dejal Matijec. Kosmač se je jezno ozrl na Tinetu, ki se ni v svojih lenih, še pol pijanih mislih ovedel zbadljivosti.

Franco je zazeblo v duši. "Saj bo kmalu mir!" Matijec pa je govoril konjem. "Kaj se boš plašil? Ali ne

vidita, da je samo grm? Zdi se, da je sovražnik, pa je plaha senca!"

"O, da bi bila samo plaha senca!" je živel v Franci.

Matijec je spustil vajeti ter udaril po konjih.

"Zdaj pa le! Do desetih morata biti tam!"

Oblak prahu je zavil voz v siv pajčolan. In družba je šla za svojimi mislimi, tupatam je kdo izpregovoril kratko, zaspano opazko. Kosmač je dremal, da mu je klobuk zlezal na oči. Zena je kimala ter spuščala zlato verižico skozi prste, kakor da moli.

Tako sredi poti je bil Matijec na misel: "Zadaj sedi gospodar sem njegov hlapec!" (Dalje prihodijo)

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

ZAVESE Tu si lahko izberete kakoršnekoli zavese, katerih imamo v zalogo 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RAČUNAJTE

Odprto ob večerih do 9. ure

PARKWOOD HOME FURNISHING

7110 ST. CLAIR AVE. ENdicott

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders

6815—31 SUPERIOR AVE. ENdicott 9361

Modernna slovenska popravilnica PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelenc Florists

15302 Waterloo Rd. KEnmore 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR

E. 43 St. in St. Clair Ave. ENdicott 9181

Gulf Refining Gas Station

Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.

Mi imamo avto-raek; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

PAPIRAR

John Peterka

Paperhanger and Painter

Delo prvovrstno in točno

Se priporočam

1121 East 68th Street ENdicott 0653

RAZNO

Pozor, hišni gospodarji!

Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, žlebovih ali fornezih, zglasite se pri LEO LADIHA, 1336 E. 55 St., HE. 7740.

Oglašajte v - - - Enakoprawnosti

Kadar potrebujete popravila pri vaših poslopih, pri strehi, žlebovih ali fornezih, zglasite se pri LEO LADIHA, 1336 E. 55 St., HE. 7740.

RUDY BOZEC WINERY

6010 ST. CLAIR

Najfinejša vina, domača delka, dobite na kozarčkih večji količini za nižje cene. Postrežemo tudi z vami nim prigrizkom. Se priporočamo.

RE-NU AUTO BODY

982 East 152nd

Popravimo vaš avtomobilno barvanje, da bo kot novo. Popravljamo body in je. — Welding!

J. POZNIK — M. ZELC

GLenville 3538

GOSTILN

CARL'S CAFE

1301 E. 54 St. — vogal Marquette-Hamilton — FRIDAYS FISH Music Fri. & Sat.

Mrs. Rose Frank in sin Izborna postrežba — na jedila in fina

Frank Mihčič

7114 St. Clair

DOBRO PIVO, ZGAVO PRIGRIZKE

ENdicott 9358

KO ZAZELITE KOZARČEK dobre pive, vina ali žganja

Louis Semeč

6507 St. Clair

Za privatne zabave pokličite

Odprto do 2:30 ure

HECKER TAV

John Sustaršič in Franja

1194 E. 71 St.

Pri nas dobite vedno do vino in žganje ter sen prigrizkov. Odprto do 2:30 ure

J. SIMČIČ in J. M. GAY

priporočata svoje vino

6933 St. Clair

kjer imata vsak petek to godbo in ples. Na pijača

ENdicott 8

MARIO'S CAFE

6220 St. Clair

ENdicott 9188

V vročem času se prilije k pive. — Pri nas dobite tudi vino ter dober prigrizek. Se priporočamo.

RUDY BOZEC WINERY

6010 ST. CLAIR

Najfinejša vina, domača delka, dobite na kozarčkih večji količini za nižje cene. Postrežemo tudi z vami nim prigrizkom. Se priporočamo.

It is goot to hear Americans are now puddng 10% of der pay into Bunds!

Herman, you tell him it iss BONDS—not BUNDS!

For VICTORY... put at least 10% of every pay into WAR BONDS!